

ການກ້າວເຂົ້າສູ່ການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ

ເສັ້ນທາງກ້າວໄປສູ່ການພັດທະນາ ແບບຍືນຍົງ

ການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ບໍ່ແມ່ນຈຸດໝາຍປາຍທາງ
ທີ່ພວກເຮົາຈະເດີນຫາງໄປເຖິງໄດ້, ແຕ່ມັນເປັນການ
ເດີນຫາງທີ່ບໍ່ມີວັນສິນສຸດ ເຊິ່ງພວກເຮົາກໍາລັງເລີ່ມຕົ້ນ
ປະຕິບັດ. ບໍ່ຕ່າງໜ້າກ້າວການເດີນຫາງໄປສູ່ຈຸດໝາຍ! ຍ
ອື່ນໆ, ການກ້າວໄປສູ່ການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ
ແມ່ນມີຫລາຍໄລຍະ: ໄລຍະການກະກຽມເສັ້ນທາງ,
ໄລຍະການຕັດສິນໃຈວ່າຈະເປົ່ງປ້າຍເຕືອນໄພໄດແດ່,
ໄລຍະການເດີນຫາງ ແລະ ການວັດແທກໄລຍະຫາງ
ຕະຫລອດຫາງ.

ການປົງປານແບ່ງຫາງດ້ານນະໂຍບາຍ, ລະບຸບ ການ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ

ການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແບບເດີມໄດ້ຫຳ
ລາຍຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສ້າງບັນຫາ
ຄວາມທີ່ເຫັນຫຼັມກັນ ໃນສັງຄົມ. ມີພົງງາແຕ່ ການ
ປົງປານແບ່ງຫລັກການພື້ນຖານ ຂອງການປຶກຄອງ ແລະ
ຜ່ານການປະຕິຮູບການຈັດຕັ້ງເຫັນນັ້ນ ຈຶ່ງຈະເຮັດໃຫ້
ຄວາມເປັນມະນຸດສາມາດກະກຽມ ກ້າວຂຶ້ນສູ່ການ
ພັດທະນາແບບຍືນຍົງ, ມີຄວາມສົມດູນ, ອັນມີຄວາມ
ໝາຍຫາງດ້ານພັດທະນາໄດ້.

ບາດກ້າວທີ່ໃຫດ ຈະລວມເອົາການປັບປຸງ ນະໂຍ
ບາຍລະດັບຊາດ ແລະ ສາກົນ ໃຫ້ພິຈາລະນາຄຸນຄ່າ
ທັງໝົດ ຂອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ໃຫ້ສາ
ມາດເຂົ້າໃຈວ່າຊັບພະຍາກອນດັ່ງກ່າວ ປົງ
ເຫັນມີອັນກັບ ເປັນຕົ້ນທຶນສຳຫຼັບການລົງທຶນ ທີ່ຈຳເປັນ
ຕ້ອງມີຄວາມໜັນຄົງ ຫຼາຍກວ່າກ່ອນ ດັ່ງທີ່ເຂົ້າໃຈ
ກັນຢູ່ໃນປະຈຸບັນວ່າ ມັນເປັນລາຍຮັບ ທີ່ສາມາດໃຊ້

ຈ່າຍໄດ້ຕາມລຳພັງໃຈ. ສິ່ງດັ່ງກ່າວນີ້ ນຳມາເຊື່ອ
ການຕີ້ລາຄາຊັບພະຍາກອນທີ່ມີຄວາມເບັນຈິງເພີ່ມ
ຂຶ້ນ, ຕົວຢ່າງ, ຂອງພະລັງງານ, ການຂົນສົງ, ນັ້ນ,
ປ່າໄມ້, ການປະມົງ, ທີ່ດິນ, ສິ່ງບໍ່ສາມາດຫົດແກນ
ຄືນໄດ້ ແລະ ການປະຕູມສິ່ງເສດເຫຼືອ ເພື່ອໃຫ້ມີ
ສິ່ງກະຕຸກະຫຼາກ ເຊົ້າໃນການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນ
ໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງ.

ໂຄງການພັດທະນາຂະໜາດໃຫຍ່ ສ່ວນ
ຫລາຍນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນ ເຊິ່ງຈະໝັດສິ້ນໄປ ຫລື
ຈະສິ່ງເປັນກະທິບັນຮັບຮ່າຍແຮງ ໃນຫລາຍໜີ້ ໃນອະ
ນາຄົດ. ດັ່ງນັ້ນ, ມູນຄ່າຕົວຈິງ ຂອງຊັບພະຍາກອນ
ດັ່ງກ່າວ ແລະ ມູນຄ່າຊີດເຊີຍ ຕໍ່ປະຊາຊົນ ຜູ້ທີ່
ມີການດຳລົງຊີວິດ ຖືກໍາທຳລາຍ ໂດຍໂຄງການດັ່ງ
ກ່າວ ຈະຕ້ອງໄດ້ຖືກຮັບຜິດຊອບຫັ້ງໜີມີດຕັ້ງແຕ່ຫົວໜ້າ
ແກນທີ່ຈະ ເມີນເສີຍ ຫລື ບ່ອຍໃຫ້ຜ່ານໄປ ຕໍ່ຜູ້ບໍ່ໄດ້
ມີເຜີຍປະໂຫຍດ ຫລື ຄົນຮຸ່ນຕໍ່ໄປ ເພື່ອມີດັ່ງທີ່ກຳລັງ
ທຳກັນຢູ່ໃນປະຈຸບັນ.

ນະໂຍບາຍເພື່ອການໜ້າລູດຜ່ອນຄວາມຫຼາກ ຊາກ

ດັ່ງທີ່ໄດ້ໃຫ້ຂໍສັງເກດ ໃນບົດຮຽນກ່ອນ ກ່ຽວ
ກັບຫລັກການພັດທະນາແບບຍືນຍົງແລ້ວວ່າ ໃນເມື່ອ¹
ໄດ້ຫາກໍທີ່ໄດ້ຮັບສ່ວນແບ່ງຈາກຜົນປະໂຫຍດທີ່ໄດ້ຮັບ
ຈາກການພັດທະນາ, ຈະມີຄວາມກົດດັນຕໍ່ຊັບພະຍາ
ກອນທຳມະຊາດທີ່ເຫັນຢູ່ໄປຕະຫຼອດ ໃນຂະນະທີ່
ຜູ້ທີ່ຫຼັກຍາກກໍາລັງຕໍ່ສູ່ເພື່ອຄວາມຢູ່ລອດ ຂອງເຂົ້າ
ເຈົ້າ. ດັ່ງນັ້ນ, ລັດຖະບານ ຕ້ອງໄດ້ສ້າງນະໂຍບາຍ
ທີ່ກຳນົດໃຫ້ມີການປຶກສາຫາລື ກັບພາກສ່ວນກ່ຽວ
ຂອງ ຫລືພາກສ່ວນທີ່ມີຄວາມສົມໃຈ, ໂດຍສະເພາະ
ຜູ້ຫຼັກຍາກ, ປະຊາຊົນພື້ນເມື່ອງ ແລະ ບຸກຄົນ ຫລື

ກຸ່ມຄົນຫີ່ຂອບບາງ ເພື່ອຮັບປະກັນການຮັບຮູ້ກ່ຽວກັບ
ການອະນຸມັດການພັດທະນາ ແລະ ການແບ່ງປັນ
ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດ ຂອງການພັດທະນາ
ຢ່າງເທົ່າທຽມກັນ.

ຍ້ອນຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນຜູ້ທີ່ຖຸກ
ຍາກເກືອບທັງໝົດ ຂຶ້ນຢູ່ກັບຂັບພະຍາກອນຫ້ອງຖິ່ນ,
ຮັນມີຄວາມໝາຍວ່າ ການຢູ່ລອດນີ້ ຕ້ອງໄດ້ຮັບການ
ປົກປັກຮັກສາ ແລະ ຮັບປະກັນການນຳໃຊ້ຂັບພະຍາ
ກອນຂອງເຂົາເຈົ້າອີກດ້ວຍ. ຕາມປົກກະຕິ, ຜູ້ທີ່ຖຸກ
ຍາກວ່າໃນສັງຄົມ ມັກຈະຕ້ອງໄດ້ດຳລົງຊີວິດໃນພື້ນ
ທີ່ຈະໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ຈາກການປ່ອຍສິ່ງເສດເຫຼືອ
ອຸດສາຫະກຳ ຕ່ອາກາດ, ນັ້ນ ແລະ ດິນ. ພວກເຂົາ
ເຫຼົ່ານີ້ ກໍຄວນໄດ້ຮັບນະໂຍບາຍ ແລະ ກົດລະບົບ
ເຊິ່ງປົກປ້ອງສິດທິຂອງເຂົາເຈົ້າ ເພື່ອການດຳລົງຊີວິດ
ຢູ່ໃນສິ້ແວດລ້ອມທີ່ດີ ແລະ ປົກປ້ອງຈາກຄວາມເປົ່າ
ເຂື້ອນ.

ຕາມປົກກະຕິ, ປະຊາຊົນຫີ່ຖຸກຍາກ ມັກຈະ
ຖືກຈຳກັດໃຫ້ດຳລົງຊີວິດຢູ່ທີ່ດິນ ທີ່ບໍ່ເປັນທີ່ເພິ່ງປາຖະ
ໜານາ ຂອງຜູ້ທີ່ມີຂັບພະຍາກອນຫາງດ້ານການເງິນ
ຫລາຍກວ່າ. ພື້ນທີ່ດັ່ງກ່າວ ລວມເອົາຫັງ ເຊດນີ້
ທັວມ, ພູເຂົາທີ່ມີຄວາມບອບບາງ ຕໍ່ດິນຍຸບ ແລະ
ໄພນົງຕັວມ ແລະ ພື້ນທີ່ອຸດສາຫະກຳ ທີ່ໄດ້ຮັບການ
ປ່ອຍສິ່ງເສດເຫຼືອ ຫລື ການປ່ອຍຫາດອາຍໂດຍບັງ
ເອີ້ນ. ຜົນທີ່ຕາມມາກຳຄົນ, ຜູ້ທີ່ຖຸກຍາກ ໄດ້ຮັບຜົນກະ
ທົບຫລາຍກວ່າທ່ານ ເມື່ອເກີດມີໄພທຳມະຊາດ. ດັ່ງ
ນັ້ນ, ນະໂຍບາຍ ແມ່ນສິ່ງຈຳເປັນ ເພື່ອຮັບປະກັນ
ໃຫ້ຜູ້ທີ່ຍິກຍ້າຍ ໄດ້ຮັບການພື້ນພູບ້ານເຮືອນ ແລະ
ທີ່ດິນຂອງເຂົາເຈົ້າ.

ໂດຍຄຳນິຍາມແລ້ວ, ຜູ້ທີ່ຖຸກຍາກຈະມີຂັບ
ສົມບັດ ທີ່ຕົນເອງເປັນເຈົ້າຂອງ ນ້ອຍໜີ ບໍ່ມີດ້ວຍ
ຊັ້ນໄປ. ຜົນທີ່ອອກມາກຳຄົນ, ເຂົາເຈົ້າຈະມີແຮງງູງ
ໃຈຕ່າງກ່າວປະຊາຊົນ ຜູ້ທີ່ມີກຳນົມສິດທີ່ດິນ ໃນການ
ປົກປ້ອງ, ປົກປັກຮັກສາ ແລະ ໃຫ້ການສຶກສາກ່ຽວ
ກັບດິນ ຕາມທິດທາງຂອງເຂົາເຈົ້າ. ແຕ່ພື້ນທີ່ທີ່ຖຸກ

ຄົນສາມາດນຳໃຊ້ ແຕ່ບໍ່ເປັນກຳນົມສິດຂອງໃຜ ສ່ວນ
ໃຫຍ່ຖືກນຳໃຊ້ເພື່ອຜົນປະໂຫຍດ ໄລຍະສັນຫລາຍ
ກວ່າ ຄວາມຍືນຍົງໃນໄລຍະຍາວ. ເຫດຜົນກຳຄົນ ຜູ້ທີ່
ພະຍາຍາມ ປົກປັກຮັກສາຂັບພະຍາກອນ ຈະຖືກເອົາ
ປົງປົດຍຜູ້ອື່ນ ທີ່ພະຍາຍາມເກັບງົ້ວນໄດ້ກຳແລວແຕ່
ທີ່ເຂົາເຈົ້າສາມາດຮັດໄດ້ ໂວເຫົ່າທີ່ຈະໄວໄດ້ ກ່ອນ
ທີ່ຈະປະລະພື້ນທີ່. ໜັກການນີ້ເປັນທີ່ຮູ້ດີໃນນາມ
“ໂສກນາຕະກຳ ຂອງຂັບສິນສ່ວນລວມ” - ທີ່ດິນ ທີ່
ຜົກເປັນຂອງສ່ວນລວມ ຈະບໍ່ມີໃຜຮັບຜົນຂອບ ຈົນ
ກວ່າ ການຄຸມຄອງຊຸມຊົນ ຈະມີການສ້າງຕັ້ງ. ຫຼັກ
ການດັ່ງກ່າວນີ້ ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນ ໃນກໍລະນີສຶກສາ
ກ່ຽວກັບການປະມົງໃນໜານອ່າງ ບົງທິມ (Boeung
Thom) ແລະ ການຄຸມຄອງປ່າໄມ້ນັ້ນທີ່ວົມແບບມີ
ສ່ວນຮ່ວມຂອງປະຊາຊົນ ໃນແຂວງສູມຮຽບ, ປະ
ເທດກຳປູເຈັງ ແລະ ໃນການປະມົງໃນອ່າງນັ້ງຕົ້ມ ໃນ
ສປປ ລາວ.

ຜູ້ຖຸກຍາກ ຕ້ອງໄດ້ຮັບ ສິດທິທາງດ້ານຂັບ
ສົມຕາມກົດໝາຍ ເພື່ອເປັນການກະຕຸນ ໃຫ້ເຂົາເຈົ້າ
ບັບປຸງ ແລະ ຮັກສາຄຸນຄ່າຂອງດິນ. ການປົງ
ແປງຢ່າງເລິກເຊິ່ງ ແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນ ເພື່ອເຮັດໃຫ້
ດິນຕົກເປັນກຳນົມສິດຂອງຫ້ອງຖິ່ນ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິ
ບັດ ແຜນງານການລົງທຶນຮ່ວມກັນ ແລະ ຄຸມຄອງ
ຮ່ວມກັນ ກັບລັດຖະບານ, ອົງການຊ່ວຍເຫຼືອຕ່າງໆ
ແລະ ມັກພັດທະນາອື່ນໆ.

ການແມະນຳເຕັກໂນໂລຊີ ຂະໜາດ
ເຫມາະສົມ ມາໃຊ້ໃນໂຄງການຂະໜາດໃຫຍ່ ສາ
ມາດມີຜົນປະໂຫຍດໂດຍກິງ ແລະ ໃນທັນທີທັນໄດ້
ຕໍ່ຊຸມຊົນຫ້ອງຖິ່ນ ແລະ ສາມາດຫຼຸດຜ່ອນຄວາມຖຸກ
ຍາກໄດ້. ການໃຫ້ເງິນງົ້າຂະໜາດນ້ອຍ ສຳລັບການ
ເລີ່ມຕົ້ນທຸລະກິດຂະໜາດຄອບຄົວ ແລະ ຊຸມຊົນ
ໄດ້ພື້ນໃຫ້ເຫັນແລ້ວວ່າ ມີຜົນດີ ແລະຜົນກຳໄລມາ
ສູ່ ປະຊາຊົນຫ້ອງຖິ່ນ ຫລາຍກວ່າ ການພັດທະນາ
ກະສິກຳ ແລະ ອຸດສາຫະກຳ ຂະໜາດໃຫຍ່ ເຊິ່ງຜູ້
ໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດ ສ່ວນໃຫຍ່ ແມ່ນຍິກຍ້າຍອອກ

ຈາກສະຖານທີ່ ຫີ່ມີຜົນກະທິບ. ການນຳໃຊ້ ເຕັກໄນ ໂລຂີ່ທີ່ເຫັນຈະສົມ ແມ່ນເປັນອົງປະກອບອັນສຳຄັນ ຂອງສູນສຶກສາການພັດທະນາຂອງມະຫາກະສັດ ຈາກກໍລະນີສຶກສາ ໃນປະເທດໄທ ແລະ ເປັນອົງປະ ກອບຂອງກໍລະນີສຶກສາ ກ່ຽວກັບການປ້ອງກັນຕະ ຜົງເຈື່ອນ ຫີ່ກຳແຍ້ງມະຄອນວຽງຈັນ ໃນ ສ ບ ລາວ.

ເຖິງວ່າ ຈະມີການຕິດຕັ້ງຂະໜາດໃຫຍ່ ເຊັ່ນ ເຂື້ອນ ກໍອາດຈະມີປະສິດທິພາບສູງກວ່າ, ຄ່າ ໄຊຈ່າຍ-ຜົນຕອບແກນໜາລາຍກວ່າ ແລະ ມີຜົນກະ ທິບສິ່ງແວດລ້ອມໜ້ອຍກວ່າ ໃນເມື່ອກ່ົ້າສ້າງ ໃນຂະ ໝາດທີ່ເຫັນຈະສົມ ຕໍ່ຄວາມຕ້ອງການຂອງຫ້ອງຖິ່ນ ຖ້າຫຼັບໃສ່ ການສ້າງໃນຂະໜາດເປັນສູນກາງແຈກ ຈ່າຍໄຟຟ້າຂະໜາດໃຫຍ່ ຫີ່ ຂັ້ນກັບການຂາຍໄຟຟ້າ ໄປຕ່າງປະເທດ ເພື່ອເຫດຜົນຂອງການຄົງຢູ່.

ຍ້ອນວ່າ ປະຊາຊົນ ເປັນໃຈກາງຂອງການ ພັດທະນາ ມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງໃຫ້ມີການເຂົ້າຮ່ວມ ຂອງພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ ຢູ່ໃນຖານະເທົ່າຫຼຸມກັນ ໃນ ການຕັດສິນບັນຫາ. ອຳນາດ ໃນການ ການຕັດສິນ ບັນຫາ ຕ້ອງກະຈາຍໃຫ້ຜູ້ທີ່ຈະໄດ້ຮັບຜົນກະທິບ ຈາກຜົນຂອງການຕັດສິນໃຈ ຢ່າງເທົ່າຫຼຸມກັນ. ຫຼັງນີ້ ກໍເພະວ່າ ນະໂຍບາຍ ແລະ ການວາງແຜນ ຫີ່ມີ ຄວາມໂປ່ງໃສ, ແລະ ມີການຮັບຜິດຊອບ ແລະ ມີການເຂົ້າຮ່ວມຂອງຫຼຸກາງ ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ສາ ມາດນຳພາໄປສູ່ການແກ້ໄຂບັນຫາທີ່ຫັກຫາຍ ຂອງ ການພັດທະນາໃນໄລຍະຍາວໄດ້ກ່ວ່າການສ້າງນະ ໂຍບາຍ ຫີ່ລືກລົບໂດຍອໍານາດທີ່ມີການປຶກສາຫາລື. ຕົວຢ່າງຂອງການເຂົ້າຮ່ວມຂອງພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ ແມ່ນໄດ້ບັນຈຸໄວ້ ໃນກໍລະນີສຶກສາຕ່າງໆ ຂອງການ ຄຸ້ມຄອງປາໄມນ້ຖ້ວມໂດຍປະຊາຊົນ ຫີ່ແຂວງ ສູມ ອຸງ ແລະ ກໍລະນີສຶກສາໂຄງການຄຸ້ມຄອງດິນຫາມ ແບບປະສົມປະສານ ຂອງບົງທຶນ, ຫັງສອງກໍລະນີສຶກ ສາ ແມ່ນຍູ້ໃໝ່ປະເທດ ກໍາປຸງເຈັງ.

ວາລະກອງປະຊຸມ 21 ແລະ ຫລາຍງ່າການລືເລີ່ມ ຂອງສະຫະປະຊາຊາດ, ທະນາຄານໂລກ, ທະນາ ຄານພັດທະນາອາຊີ ໄດ້ເນັ້ນໃຫ້ເຫັນ ຄວາມສຳຄັນ ຂອງການຮັບຜູ້ສະພາບ ແລະ ພິດທາດຜູ້ຍົງ ໃນຖາ ນະເປັນຜູ້ຮ່ວມງານ ໃນການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ. ຜູ້ຍົງ ເປັນຕົວແກນປະຊາຊົນຜູ້ທຸກຍາກ ໃນສັດສ່ວນ ສູງ ໃນສ່ວນໃຫຍ່ຂອງສັງຄົມ ແຕ່ສັດທິຂອງເຂົ້າເຈົ້າ ໂດຍທີ່ໄປ ແມ່ນມີຢູ່ຢ່າງຈຳກັດ. ການປະຕິບັດ ກັບ ຜູ້ຍົງ ແບບເທົ່າຫຼຸມກັນ ແມ່ນຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງ ການພັນຖານອີກອັນຫຼົ່ງ ສຳລັບການພັດທະນາແບບ ຍືນຍົງ.

ຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການ ຫາງດ້ານລະບູບ ການ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ

ລະບູບກົດໝາຍ ເພື່ອຮັບປະກັນ ການພັດທະນາ ແບບຍືນຍົງ ຕ້ອງສ້າງຂຶ້ນ ບົນຫລັກການ ແລະ ນະ ໂຍບາຍທີ່ເຫັນຈະສົມ ດັ່ງທີ່ໄດ້ສະຫລຸບ ໃນພາກທີ່ ຜ່ານມາ ຂອງບົດຮຽນນີ້. ໂດຍປະເມີນ, ຂໍ້ກຳນົດ ແລະ ລະບູບກົດໝາຍຕ່າງໆທີ່ພົວພັນກັບຂັບພະຍາ ກອນ ໄດ້ວາງໄວ້ແບບແຍກກັນ ໃນຂະແໜນງານ ຕ່າງໆ ເຊັ່ນ ຂະແໜນງານບໍ່ໄມ້, ການປະມົງ, ກະ ສຶກຈຳ, ສັດປ່າ, ອຸດສາຫະກຳ, ການນຳໃຊ້ນັ້ນ, ການ ນຳໃຊ້ດິນ, ບໍ່ແຮ່, ພະລັງງານ, ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ເຊັ່ນດູວກັນ ກັບຂະແໜນງານເສດຖະກິດ ແລະ ການເງິນ. ໂດຍປົກຕິ, ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການບໍລິຫານ ແຕ່ລະຂັບພະຍາກອນ ແມ່ນໄດ້ແບ່ງແຍກ ອອກຈາກກັນ ແລະ ເຮັດໃຫ້ມີການຊີ້ຂ້ອນກັນ ໃນ ຂອບເຂດຄວາມຮັບຜິດຊອບ, ມີຂ່ອງວ່າງໃນປົກຄຸມ, ມີການແຂ່ງຂັນກັນ ແລະ ການຊີ້ຂ້ອນກັນ ລະຫວ່າງ ຂະແໜນງານລັດຖະບານ.

ສຳລັບວິທີການປະສົມປະສານ ຫີ່ມີ ຄວາມຈຳເປັນ ໃນການສິ່ງເສີມໃຫ້ເກີດມີການພັດທະນາແບບຍືນຍົງນັ້ນ, ມັນມີຄວາມຈຳເປັນ ຕ້ອງໄດ້ບັນ

ບຸງ ລະບຽບການຂະແໜນງານ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ຮັບຜິດຊອບເປັນອັນຫຼື່ງອັນດູວກັນ ແລະ ພ້ອມກັນ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ຕິດຕາມກວດ ໃຫ້ມີຄວາມ ສອດຄ່ອງກັນ. ໃນນີ້, ຜູ້ສ້າງກິດທາມາຍຈຳເປັນຕອງ ພິຈາລະນາ ລະບົບນິເວດ, ແຫ່ງນົ້າ, ອ່າງນົ້າ, ການ ຫົວໝັ້ນ ແລະ ການເພີ້ງພາອາໃສ ລະຫວ່າງຂະແໜນງານ ຂະບົບພະຍາກອນຕ່າງໆ. ຕົວຢ່າງ, ໃນການນຳພາ ເພື່ອກ້າວໄປສູ່ການນຳໃຊ້ທີ່ເໝາະສີມ ແລະ ການປົກ ບັກຮັກສາ ຂັບພະຍາກອນຕ່າງໆ, ລະບຽບການກ່ຽວ ກັບປ່າໄມ້ຕອງໄດ້ຄືນິ້ງເຖິງທ່າອງງ່ອງຜົນກະທົບ ຂອງການຕັດໄມ້ ຕໍ່ການນຳໃຊ້ຂັບພະຍາກອນນັ້ນ ເຊັ່ນ ການປະມົງ, ຄຸນະພາບນົ້າ ແລະ ການນຳໃຊ້ ເຄື່ອງປ່າຊອງດີ.

ການຂະຫຍາຍການປະສົມປະສານລະບຽບ ການແຫ່ງຊາດ ແລະ ທົ່ວຖິ່ນ ແມ່ນພາລະບົດບາດ ຂອງອົງການຕ່າງໆ ເຊັ່ນ ຄະນະກຳມາທີ່ການແມ່ນນີ້ ຂອງ ໃນການວາງແຜນຂຶງເຂດ ຂ້າມຜ່ານຊາຍແດນ ປະເທດ ເພື່ອຮັບປະກັນ ເຮັດໃຫ້ເຫັນປະໂຫຍດຂອງ ປະເທດລົງບຕາມແຄມແມ່ນນີ້ຂອງ ໄດ້ຮັບການປ້ອງ ກັນ (ລາຍລະອຽດ ເບິ່ງປິດຮຽນທີ 8).

ສິ່ງທ້າທາຍອັນໃຫຍ່ໜ່ວງໃນການພັດທະນາຂໍ້ກຳ ນິດ ແລະ ກິດທາມາຍຕ່າງໆ ເພື່ອປົກບັກຮັກສາຂັບ ພະຍາກອນທຳມະຊາດນີ້ແມ່ນການຮັບປະກັນເຮັດໃຫ້ ກິດທາມາຍດັ່ງກ່າວ ຖືກບັງຄັບໃຊ້ຢ່າງສະຫມາໍສະ ເໜີ, ມີຄວາມໄປ່ງໃສ ແລະ ຍຸດຕິທຳ. ຖັນຍູງແຕ່ ຂຽນລົງໃນໜ້າເຈົ້າແມ່ນເປັນເລື່ອງງ່າຍ ແຕ່ເປັນການ ຍາກ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ, ໂດຍສະເພາະ ໃນສະ ພາບການຂາດເຂີນຂັບພະຍາກອນມະນຸດ ແລະ ຈົບ ປະມານ. ບາງໜັກການພື້ນຖານ ມີດັ່ງນີ້:

- ບ່ອນທີ່ມີຂັບພະຍາກອນທີ່ທິດແທນໄດ້ ເຊັ່ນ ຕົ້ນ ໂມ້, ພິດອື່ນໆ, ບາງ, ສັດປ່າ ກຳລັງຖືການນຳໃຊ້ໃນ ພື້ນທີ່ໄດ້ຫຼື່ງ, ອັຕນາໃນການນຳໃຊ້ ບໍ່ຄວນເກີນ ຂອບເຂດ ຂອງອັຕນາການທິດແທນ ໃນພື້ນທີ່

ທີ່ຄຸມຄອງ ເຊັ່ນດູວກັນບໍ່ໃຫ້ລະບົບນິເວດ ຕົກຢູ່ ໃນອັນຕະລາຍ.

- ຜູ້ສ້າງມີນລະພິດ ແລະ ຜູ້ນຳໃຊ້ຂັບພະຍາກອນ ທຳມະຊາດ ຕອງເປັນຜູ້ຈ່າຍຢ່າງເຕັມສ່ວນ ຕໍ່ ຜົນກະທົບສິ່ງແວດລ້ອມ ລວມທັງຜົນກະທົບຕໍ່ສຸ ຂະພາບ ແລະ ການສູນເສັງການນຳໃຊ້ຂັບພະຍາກອນທັງໝົດ.

ການຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ການປັງຄົບໃຊ້ ຫລັກການດັ່ງກ່າວທີ່ມີປະສິດທິຜົນ ຈະເປັນໄປຄູ່ງໆ ກັນກັບການເພີ້ມຄວາມຮັບຜິດຊອບໃນການປົກບັກຮັກ ສາຂັບພະຍາກອນ ສໍາລັບຄືນຮຸ່ນຕໍ່ໄປ. ສິ່ງທີ່ຈຳເປັນ ກ່ອນອື່ນໝົດ ສໍາຫຼັບການຕິດຕາມກວດກາທີ່ມີປະສິດ ທິຜົນ ແມ່ນຄວາມຂັດເຈນຂອງການສໍາຫລວດ ຂໍ້ມູນ ພື້ນຖານ, ຂໍ້ມູນປະຊາກອນ ແລະ ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບຊະ ນິດພັນອື່ນໆ, ແຕ່ມັນກໍເປັນພາລະທີ່ຫຍຸ້ງຍາກ ໃນພາວະການຂາດແຄມບຸກຄະລາກອນ ແລະ ຈົບປະມານ. ສ່ວນບັນຫາກ່ຽວກັບການປັງຄົບໃຊ້ກິດທາມາຍ ແມ່ນ ໄດ້ພິຈາລະນາ ໃນກໍລະນີສຶກສາ ການປະມົງໃນອ່າງ ນຳຕົ້ມ ໃນ ສ ປ ລ ລາວ.

ຈະຕັດສິນໃຈເບິ່ງປ້າຍເຕືອນອັນໄດ?

ນັກເດີນທາງ, ໃນເວລາເດີນທາງ ຈະຂຶ້ນກັບ ບ້າຍຂັບອກ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ເຂົາເຈົ້າເດີນທາງໄປຕາມ ທິດທາງ ທີ່ຖືກຕອງ. ວິທີການຕໍ່ໄປນີ້ ສາມາດຊ່ວຍ ແນະນຳວິທີການການເດີນທາງ ໄປສູ່ການພັດທະນາ ແບບຍືນຍົງໄດ້.

ການປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມແບບ ຢຸດທະສາດ

ການປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມແບບຍຸດ ທະສາດ (SEA) ແມ່ນຂະບວນການ ເຊິ່ງກໍາລັງຖືກ ແນະນຳເຂົາມາໃຊ້ເຫື່ອລະກ້າວ ໃນບາງປະເທດ ເພື່ອ

ປະເມີນຜົນກະທົບ ຂອງນະໂຍບາຍ ແລະ ລະບຽບ ການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຕໍ່ສິ້ງແວດລ້ອມ. ຫົວຂຶ້ນໜີ້ຈະໄດ້ນຳມາ ສຶກສາລະອຸດ ໃນວິຊາ H. ໃນທີ່ນີ້ຈະສະເໜີໃຫ້ຮູ້ວ່າ SEA ແມ່ນຄວາມຕັ້ງໃຈອັນໜີ້ ຫຼິ້າກາຈະ ຈັດລຳດັບບຸລິມະສິດຂອງສິ້ງແວດລ້ອມ ໃຫ້ມີຄວາມ

ແລະ ສັງຄົມທີ່ຈະຕາມມາ ອາດມີຄວາມສຳຄັນກວ່າ ຜົນຮັບທີ່ຈະໄດ້ຈາກນະໂຍບາຍ ແນໃສ່ສິ່ງເສີມການ ພັດທະນາໄຟຟ້ານີ້ຕົກ. ໃນຖານະນີ້, SEA ສາມາດ ຊ່ວຍ ກຳນົດວ່າຈະສາມາດເອົາຊະນະ 3 ຢ່າງໜ້ອມ ກັນໄດ້ຄືແນວໄດ ເຊັ່ນ: ທາງດ້ານເສດຖະກິດ, ຄວາມ

ການປະເມີນສິ້ງແວດລ້ອມທາງດ້ານຢຸດທະສາດ (SEA)

ການຕົ້ນລາຄາຜົນກະທົບທາງດ້ານສິ້ງແວດລ້ອມແບບເປັນລະບົບ ອັນມີຜົນມາຈາກນະໂຍບາຍ, ລະບຽບ ການ ແລະ ແຜນງານທີ່ສະເໜີ.

ການປະເມີນຜົນກະທົບແບບສະສົມຕໍ່ສິ້ງແວດລ້ອມ (CEA)

ການກຳນົດ ແລະຕົ້ນລາຄາ ຜົນກະທົບແບບຍົດເອື້ອຍາວນາມ ແລະ ມີປະຕິກິລິຍາຊື້ງກັນແລະກັນ ຂອງ ກິດຈະກຳຂອງມະນຸດ ທີ່ມີຕໍ່ຫັງໝົດຂອງລະບົບນີ້ເວັດຕະຫຼອດເວລາໄດ້ໜຶ່ງ.

ເທົ່າຫງົມ ກັບບຸລິມະສິດທາງດ້ານເສດຖະກິດ, ການ ເງິນ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ ໃນເມື່ອດຳເນີນການສຶກສາ ຜົນທີ່ຈະຕາມມາຈາກນະໂຍບາຍ ແລະ ລະບຽບການ ລະດັບຊາດ ແລະ ລະດັບພູມີພາກ. ໃນຫຳນົມອງນີ້ SEA ແມ່ນເປັນການທີ່ຫວຸນຜົນກະທົບທີ່ອາດຈະ ເກີດຂຶ້ນຈາກ ນະໂຍບາຍ, ລະບຽບການ, ແຜນງານ, ແຜນການພັດທະນາ ໃນລະດັບພູມີພາກ ເພື່ອຕົ້ນ ຄາວ່າ ຢຸດທະສາດທີ່ສະເໜີນັ້ນ ມີຄວາມເຫັນຈະສົມ ໃນການຮັບປະກັນການພັດທະນາ ແບບຍືນຍົງຫຼື່ບໍ່.

SEA ຈະສະຫນອງລະບົບການເຕືອນໄຫຍແຕ່ທົວ ທີ່ ກ່ຽວກັບທ່າແຮງຂອງຜົນກະທົບແບບບໍ່ຄາດຄິດ ຊຶ່ງ ອາດມີຕົ້ນເຫດມາຈາກ ນະໂຍບາຍ ຫລື ລະບຽບ ການ. ການດຳເນີນ SEA ທີ່ດີ ສາມາດສະຫຼຸບດ້ານ ເດັ່ນໆ ຂອງການພັດທະນາ ທີ່ອາດໄດ້ຮັບບຸລິມະສິດໃນການເອົາໃຈໃສ່ ເຊັ່ນ: ທ່າແຮງຂອງການເພີ່ມ ການແຊກແຊງນີ້ເຄີມ ເຂົ້າໃນສາມຫລຸ່ມນີ້ຂອງ ແລະ ບໍ່ມີປະລິມານນີ້ພູງພໍ ເພື່ອລໍ່ລົງການປະມົງ ໃນຕົງເລສາບ ຖ້າທາກວາກນໃຫລຂອງນີ້ຖືກກິດຂວາງ ດ້ວຍເຂື້ອນ ໃນທາງພາກເຫັນນີ້ຂອງແມ່ນໜັດຕອນເທິງ ຂອງ ອ່າງແມ່ນໜັດຕອນ. ຜົນກະທົບທາງດ້ານເສດຖະກິດ

ຕ້ອງການທາງສັງຄົມ, ລະບົບນີ້ເວັດ ແລະ ສິ້ງແວດ ລ້ອມ.

ຈຸດເນັ້ນໜັກໃນ SEA ກໍບໍ່ຕ່າງໜ້າກັນກັບ ຈຸດ ພັກຂອງການສຶກສາຜົນກະທົບທາງດ້ານສິ້ງແວດລ້ອມ ແບບອື່ນໆ ຄື ການບ້ອງກັນພິດໄຍ. ຂະບວນການ ນີ້ຢູ່ສາມາດຊ່ວຍ ປະສົມປະສານ ແລະ ປະສານ ນະໂຍບາຍການພັດທະນາ ໃນບັນດາປະເທດລູບ ຕາມຄົມນີ້ຂອງ ເພື່ອຮັບປະກັນເຮັດໃຫ້ ແຜນງານ ການລືເລີ່ມ ຂອງແຕ່ລະປະເທດ ມີຜົນປະໂຫຍດ ຮ່ວມກັນ. ໃນລັກສະນີ້, SEA ສາມາດຢູ່ເຫັນນີ້ ເຊັດແດນລະດັບຊາດ, ລະດັບລັດຖະບານ ແລະ ເຊັດແດນຂອງຂະແໜງການ ເພື່ອເລັງໃສ່ສິ່ງທີ່ດີ ໃນເວລາກຳນົດບຸລິມະສິດ ແລະ ຂໍຈຳກັດ ສຳຫຼັບ ການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ໃນອ່າງແມ່ນໜັດຕອນ.

ການປະເມີນຜົນກະທົບແບບສະສົມ

ໃນກຳນົດ, ບໍ່ມີການດຳເນີນການ ຫລື ຜົນ ກະທົບໃດໆ ເກີດຂຶ້ນ ຢ່າງແຍກຕົວ ຈາກການດຳເນີນການ ແລະ ຜົນກະທົບອື່ນໆ. ລະບົບນີ້ເວັດ,

ມະນຸດ, ເສດຖະກິດ ແລະ ລະບົບການເມືອງ ແມ່ນ ມີການພົວພັນກັນ ແລະ ເພິ່ງພາອາໃສເຊິ່ງກັນແລະ ກັນ. ໃນເນື້ອການພັດທະນາໄດ້ໜຶ່ງ ເກີດຂຶ້ນ ໃນ ພາກສ່ວນໄດ້ໜຶ່ງຂອງອ່າງແມ່ນໜີ້ຂອງ, ຜົນກະທິບ ຂອງມັນ ອາດແຜ່ລາມອອກໄປທົ່ວອ່າງນີ້. ການປະ ເມີນຜົນກະທິບແບບສະສົມ (CEA) ແມ່ນຂະບວນ ການໜຶ່ງ ນຳໃຊ້ເພື່ອປະເມີນ ຜົນກະທິບໃນຮູບ ແບບຂອງຕິດພັນ, ຂີວະສະສົມ, ຮ່ວມມືກັນ ແລະ ຂໍ ຂັດແຍ່ງ ຂອງການພັດທະນາໜຶ່ງ ຫລືຫລາຍກວ່າຕໍ່ ສິ່ງແວດລ້ອມ ໃນເວລາ ແລະ ສະຖານທີ່ແຕກຕ່າງ ກັນ. CEA ເລີ່ມໃສ່ຜົນກະທິບຮ່ວມກັນ ຈາກກິດຈະ ກຳສະເພາະ, ໃນຂະນະທີ່ SEA ແມ່ນກ່ຽວຂ້ອງກັບ ຜົນກະທິບລວມ ກ່ຽວກັບນະໂຍບາຍ, ລະບົງບການ ແລະ ແຜນການຂອງແຜນງານ, CEA ພະຍາຍາມ ສຶກສາຕົວຂອງຜົນກະທິບຂະໜາດນ້ອຍ, ກາງ ແລະ ໄຫຍ່ ທີ່ເກີດຊ້າແລ້ວຊ້ອີກຕະຫລອດໄລຍະເວລາ ທີ່ ອາດສິ່ງຜົນກະທິບສິ່ງແວດລ້ອມ ຫລືວ່າ ການປະສົມ ປະສານຂອງການການປ່ຽນແປງໃນທາງລົບ ໃນເຖິງນີ້ ໄຂສິ່ງແວດລ້ອມ ຈະມີຜົນກະທິບຕໍ່ການທຳງານ, ການພື້ນື້ນື້ນຕົວເອງ ແລະ ສຸຂະພາບຂອງ ຂອງລະບົບ ນີ້ເວດໄດ້ຄືແວວໄດ. ຜົນກະທິບສິ່ງແວດລ້ອມ ຈາກ ແຫລ່ງດູວ (ຕົວຢ່າງ ໂຮງງານບຸບ) ສາມາດກະຕວງ ແລະ ຕິດຕາມໄດ້ ດ້ວຍຄວາມແມ່ນອນພື້ນມົນຄວນ. ແຕ່ບາງຕັ້ງ, ເຖິງແມ່ນວ່າ ຈະຢູ່ໃນຕົວຢ່າງນີ້, ຈະບໍ່ ສາມາດກວດສອບ ການປ່ຽນແປງລະດັບຕໍ່ທີ່ມີ ຄວາມລະອຽດໄດ້. ໃນຕົວຈີ່, ການພັດທະນາເສດຖະ ກິດ ແລະ ອຸດສາຫະກຳ ເຊັ່ນການສ້າງໂຮງງານບຸບ ບໍ່ໄດ້ເກີດຂຶ້ນ ແບບໂດດດູວຈາກ ການປ່ຽນ ແປງອື່ນໆ, ຕົວຢ່າງ ຖ້າມີການເພີ່ມຂຶ້ນ ຂອງປະຊາ ກອນ, ຈະຮູງກັກຂອງໃຫ້ມີການພັດທະນາໂຄງລ່າງໃຫມ່ (ຫົນຫາງ, ການຂົນສົ່ງ, ການສ້າງເຮືອນ) ແລະ ການ ພັດທະນາປະເພດອື່ນໆເພີ່ມເຕີມ ໃນຮູບແບບ ຂອງການຜະລິດພະລັງງານ, ການຜະລິດອາຫານ, ການກໍ່ສ້າງ ແລະ ອຸດສາຫະກຳອື່ນໆ. ການພັດທະ ນາດດັ່ງກ່າວ

ໃນໄລຍະໄກວັນ. ບໍ່ວ່າມັນຈະຕັ້ງຢູ່ທີ່ໄດ້ກຳຕາມ, ການ ພັດທະນາໜຶ່ງໝົດລ້ວນແລ້ວແຕ່ຮູງກັກຂອງໃຫ້ ລະບົບນີ້ ເວດຕ່າງໆໃນອ່າງແມ່ນໜີ້ຂອງ ຕອງມີ ຄວາມອາດສາ ມາດ ໃນການປ່ຽນແປງ ແລະ ການປັບຕົວເຂົ້າກັບ ສະພາບຕົວຈີ່ ກັນທັງນັ້ນ.

ການປົກສາຫາລືລະອຸງດໍກ່ຽວກັບການຕິລາຄາຜົນ ກະທິບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມແບບສະສົມ ຈະໄດ້ສະເໜີໃນ ຫລັກສູດວິຊາ G. ຈຸດປະສົງຂອງການຍົກເອົາມາເວົ້າ ຢູ່ທີ່ນີ້ ແມ່ນເພື່ອຢາກຈະເນັ້ນໃຫ້ເຫັນເຖິງຄວາມສຳ ຄັນຂອງການປະກອບສ່ວນຂອງການຕິລາຄາຜົນກະ ທິບແບບສະສົມເຂົ້າໃນການເຕືອນໄຍ ກ່ຽວກັບ ຄວາມເປັນໄປໄດ້ຂອງການເຊື່ອມໂຊມຂອງລະບົບນີ້ ເວດ. ນອກຈາກນີ້, ການຕິລາຄາຜົນກະທິບຕໍ່ສິ່ງແວດ ລ້ອມແບບສະສົມ ສາມາດນຳໃຊ້ ໃນການກ່າວເຕືອນ ແກ່ລັດຖະບານ ແລະ ນັກຫຼະກິດຕ່າງໆ ກ່ຽວກັບ ຜົນກະທິບ ຂອງການພັດທະນາທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນ ໃນທີ່ສະຖານທີ່ຕ່າງໆ ໃນອ່າງແມ່ນໜີ້ຂອງ, ອັນ ເປັນຜົນກະທິບທີ່ເຊິ່ງອາດຈະສິ່ງຜົນໄບຢັ້ງຫລາຍຮ້ອຍ ກິໂລແມັດ ອອກຈາກແຫລ່ງທີ່ເກີດຂຶ້ນ. ດ້ວຍການ ສ້າງຈິດສໍານິກ ກ່ຽວກັບທ່າແຮງຂອງຜົນກະທິບ ທີ່ມີ ການພົວພັນກັນ, ເຮັດໃຫ້ການຕິລາຄາຜົນກະທິບສິ່ງ ແວດລ້ອມແບບສະສົມ, ກໍລິການຕິລາຄາຜົນກະທິບຕໍ່ ສິ່ງແວດລ້ອມທາງໆແບບຍຸດທະສາດ ສາມາດຊ່ວຍໃນ ການສິ່ງເສີມການພັດທະນາທີ່ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບ ແລະ ມີຜົນປະໂຫຍດຮ່ວມກັນ ໃນບັນດາປະເທດພາ ຕີ ໃນອ່າງແມ່ນໜີ້ຂອງ.

ຄວາມກ້າວໜ້າໃນການຕິດຕາມກວດ ກາສູ່ການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ

ໃນເນື້ອມີການພັດທະນາເກີດຂຶ້ນ, ລັດຖະ ບານ ແລະ ສະຖາບັນການຈັດຕັ້ງລະຫວ່າງຊາດ ເຊັ່ນ ຄະນະກຳມາທີ່ການແມ່ນໜີ້ຂອງ ມີຄວາມຈຳເປັນ ຕອງມີລະບົບການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ລະບົບການວັດ ແທກ ເພື່ອຕິດຕາມກວດກາ ຜົນກະທິບທາງດ້ານສິ່ງ ແວດລ້ອມ ແລະ ທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແລະ ເພື່ອນໍ່ພາໃຫ້ມີການດຳເນີນການປ້ອງກັນ ແລະ ແກ້

ໄຂທີ່ຖືກຕ້ອງ ໃນເມື່ອມີຄວາມຈຳເປັນ. ການຄຸ້ມຄອງ ຂັບພະຍາກອນ ແລະ ສິ້ງແວດລ້ອມແບບປະສົມປະສານ ເປັນເຄື່ອງມີອັນຫິ່ນ ທີ່ສາມາດຊ່ວຍໃນການປະຕິບັດຕາມຄວາມຮັບຜິດຊອບດັ່ງກ່າວ ແລະ ສາມາດຊ່ວຍໃນການປະສານງານ ໃຫ້ຂະແໜງການຕ່າງໆສາມາດປະຕິບັດຕາມພາລະບົດບາດຂອງຕົນດັ່ງທີ່ໄດ້ກ່າວມາເບື້ອງຕົ້ນ ໃນບົດຮຽນນີ້.

ການຄຸ້ມຄອງຂັບພະຍາກອນ ແລະ ສິ້ງແວດລ້ອມແບບປະສົມປະສານ (IREM)

ລະບົບນີ້ເວດ ບໍ່ສາມາດກຳນົດຂອບເຂດໄດ້ຕາມເຂດແດນຂອງແຂວງ ຫຼື ຂອງຊາດໄດ້ ແລະ ມັນກຳບໍ່ສາມາດແບ່ງແຍກອອກເປັນສັດສ່ວນ ໃຫ້ມີຄວາມແທດໝາຍກັບເຂດການປົກຄອງ ແລະບໍລິຫານຕາມຄວາມຮັບຜິດຊອບໄດ້. ແຕ່ການຄຸ້ມຄອງຂັບພະຍາກອນ ແລະ ສິ້ງແວດລ້ອມ ແບບປະສົມປະສານ ມີຄວາມຕັ້ງໃຈຢາກຈະ ປັບປຸງລະບົບການຄຸ້ມຄອງຂອງມະນຸດ ໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບກົດເກັນຂອງທຳມະຊາດ.

ສ່ວນລາຍລະອຽດກ່ຽວກັບ ການຄຸ້ມຄອງຂັບພະຍາກອນ ແລະ ສິ້ງແວດລ້ອມແບບປະສົມປະສານ ຈະສະເໜີໄວ້ໃນ ຫຼັກສູດວິຊາ C. ແຕ່ໃນຈຸດນີ້ ຈະອະທິບາຍໃຫ້ຮູ້ແຕ່ ຫລັກການພື້ນຖານ ແລະ ການນຳໃຊ້ຕົວຈິງຂັ້ນຕົ້ນ ເພື່ອສາທິການນຳໃຊ້ຂອງມັນເຖິງກັນ.

ການຄຸ້ມຄອງຂັບພະຍາກອນ ແລະ ສິ້ງແວດລ້ອມ ແບບປະສົມປະສານ ເລີ່ມໃສ່ລະບົບນີ້ເວດເປັນຂອບເຂດ ເພື່ອການຄຸ້ມຄອງ, ໂດຍເອົາໃຈໃສ່ຕໍ່ການພົວພັນຂ່າງກັນແລະກັນແບບບໍ່ຄົງທີ່ ລະຫວ່າງສ່ວນປະກອບຕ່າງຂອງລະບົບນີ້ເວດ. ດັ່ງທີ່ໄດ້ກ່າວໃນ SEA ແລະ CEA ຈຸດເລັ່ງໃນການຄຸ້ມຄອງຂັບພະຍາກອນ ແລະ ສິ້ງແວດລ້ອມແບບປະສົມປະສານ ແມ່ນເປັນການປ້ອງກັນບັນຫາ. ດັ່ງນັ້ນ, ຈຶ່ງໄດ້ນໍາເອົາເຄື່ອງມືການຄຸ້ມຄອງ 3 ຢ່າງລວມໄວ້ ໃນຫລັກສູດ ກ່ຽວກັບການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ແລະ ການສ້າງຈິດສຳນິກສິ້ງແວດລ້ອມ. ການປ້ອງກັນ ຍາມໄດ້ກ່າວເປັນການ

ປະຫຍັດຫລາຍກວ່າ ການຮັກສາ ຫຼື ການບໍ່ບັດແລະ ກຳສາມາດຊ່ວຍເຮັດໃຫ້ມະນຸດ ແລະ ສິ້ງແວດລ້ອມໜຸດພື້ນອອກຈາກຄວາມທຳລະມານໄດ້.

ການຄຸ້ມຄອງຂັບພະຍາກອນ ແລະ ສິ້ງແວດລ້ອມ ແບບປະສົມປະສານ ທີ່ມີປະສົດທີ່ຜົນ ແມ່ນສ້າງຂັ້ນ ບັນພື້ນຖານຂໍ້ມູນພື້ນຖານ ໃນການສໍາຫລວດສັດ ແລະ ພິດ, ການຈັດຂັ້ນຂອງເດີນ, ການນຳໃຊ້ໃຊ້ທີ່ເດີນ, ອຸນະພາບນັ້ນ, ອຸທິກະສາດ, ການນຳໃຊ້ຂັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ, ການຖື່ມສິ້ງເສດເຫຼືອ, ປະຊາກອນ ແລະ ຂະບວນການ ການພົວພັນກັນລະຫວ່າງສິ້ງດັ່ງກ່າວ. ຄວາມຈຳເປັນທີ່ຈະແຈ້ງທີ່ສຸດກໍແມ່ນ ບຸກຄະລາກອນ, ແລະໂຊກລົງທີ່ມີນັບຕ້ອງການຄວາມຊັດເຈນສູງ. ການຄຸ້ມຄອງຂັບພະຍາກອນ ແລະ ສິ້ງແວດລ້ອມ ແບບປະສົມປະສານ ມີຄວາມທິດຍືດໄດ້ ແລະ ດັດແກ້ໄດ້ ຕ່າງການປ່ຽນແປງຂ່າວສານ. ການຄຸ້ມຄອງແມ່ນມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກສັບສົນຂຶ້ນຢູ່ກັບຂໍ້ມູນ, ຄວາມຮູ້ ແລະ ຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບລະບົບນີ້ເວດ. ຫລັກການການປ້ອງກັນໄວ້ກ່ອນ ເປັນຈຸດໃຈຈາງ ຂອງການຄຸ້ມຄອງຂັບພະຍາກອນ ແລະ ສິ້ງແວດລ້ອມ ແບບປະສົມປະສານ, ການຂາດຫລັກຖານຈະບໍ່ມີເຫດຜົນພູງໝຶກ ໃນການຢູ່ດສະຫັກການດຳເນີນງານ ຖ້າຫາກລະບົບນີ້ເວດຫາກເກີດມີການຫລຸດໜ້ອຍລົງ ຫຼື ຖືກຄຸກຄາມ. ການຄຸ້ມຄອງຂັບພະຍາກອນ ຕ້ອງໄດ້ບັບໃຫ້ເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງຂອງຄວາມຮູ້ ເພື່ອປົກປັກຮັກສາຄວາມສົມດູນ ລະຫວ່າງການພັດທະນາ ແລະ ຄວາມຍືນຍົງ.

ການຄຸ້ມຄອງຂັບພະຍາກອນ ແລະ ສິ້ງແວດລ້ອມແບບປະສົມປະສານ ຮູ່ກະຮອງໃຫ້ ພວກເຮົາຫຍຸດຄວາມຈຳເປັນໄວ້ຂ່າວຄາວ ເພື່ອຄວາມແນ່ນອນ ແລະ ການພົວພັນ ກ່ອນການລົງມື. ສິ້ງນີ້ ແມ່ນຂັ້ນກັບຫລັກການ “ການຮຽນນຳວຽກງານຕົວຈິງ” ແລະ ດັດແກ້ການປະຕິບັດ ໄປຕາມຜົນຈາກການຮຽນຮູ້. ຕົວຢ່າງ, ໃນສັດຕະວັດທີ 20, ເຊື່ອກັນວ່າ ເຂົ້ອນເປັນແຫລ່ງພະລັງງານທີ່ໜັ້ນຄົງ ແລະ ບໍ່ມີຜົນກະທິບຕໍ່ສິ້ງແວດລ້ອມ. ດັ່ງຂ່າວສານ ໄດ້ສະສົມມາ ຈົນເຖິງຕອນຫ້າຍ ຂອງສັດຕະວັດ ກ່ຽວກັບ ຜົນກະທິບໄລຍະຍາວຂອງເຂົ້ອນທີ່ມີ ຕໍ່ເສຖະກິດ - ສັງຄົມ ແລະ ສິ້ງແວດລ້ອມ. ສິ້ງເຖິງກ່າວ ກາຍເປັນຫລັກຖານວ່າ

ໃນຫລາຍງົງຕົວຢ່າງ, ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ຂອງການພັດທະນາ ພະລັງງານໄຟຟ້ານັ້ນຕີກ ເພື່ອສັງຄົມ ແລະ ລະບົບນີ້ເວດ ບໍ່ສອດຄ່ອງກັບຜົນປະໂຫຍດ. ສິ່ງດັ່ງກ່າວ ນຳໄປສູ່ຄວາມຮຽກຮ້ອງຂອງທະນາຄານໄລກ ແລະ ທະນາຄານພັດທະນາອາຊີ ໃຫ້ຜູ້ສິ່ງເສີມການກໍ່ສ້າງ ຕ້ອງດຳເນີນການປະເມີນໂຄງການສ້າງເຂື້ອນ ໃຫ້ຫລາຍຂຶ້ນ ໂດຍນຳໃຊ້ຫລັກການ ການຄຸ້ມຄອງຂັບພະຍາກອນ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແບບປະສົມປະສານ ດັ່ງທີ່ຈະສະເໜີ ໃນບົດຮຽນທີ 6.

ຄວາມຊຳນົມງານ ຂອງພະນັກງານ ໃນຫລາຍງົງກົມ ໃນລັດຖະບານ ແລະ ມະຫາວິທະຍາໄລ ແລະ ການປະກອບສ່ວນ ຈາກອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ບໍ່ຂຶ້ນກັບລັດຖະບານ ແລະ ອົງການຊ່ວຍເຫຼືອຕ່າງປະເທດ ຕ້ອງໄດ້ມີການປະສານງານກັນ ເພື່ອສ້າງຂໍ້ມູນເສັ້ນຖານ ແລະ ຫລັງຈາກນັ້ນ ວາງແຜນ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ໃຫ້ແທດເຫັນມະກັບກັບບຸດທະສາດ ຂອງການຄຸ້ມຄອງ ຂັບພະຍາກອນ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແບບປະສົມປະສານ. ນອກນັ້ນ, ຄ່າຄົດຄໍາເຫັນຕ່າງໆ ທີ່ຖອດຖອນໄດ້ຈາກທີ່ຖື່ນ ແລະ ປະຊາຊົນພື້ນເມືອງ ກໍເປັນສິ່ງສຳຄັນ ໃນການຕັດສິນບັນຫາ ບິນຈິດໃຈຂອງການຄຸ້ມຄອງຂັບພະຍາກອນ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແບບປະສົມປະສານ. ແລະ ວິທີທາງແກ້ໄຂຕົວຈິງ ຕ້ອງໄດ້ພັດທະນາຂຶ້ນ ໃນລະດັບພູມືພາກ. ອ່າງແມ່ນທີ່ຂອງ ເປັນຂົງເຂດທີ່ເໝາະສົມດີ ໃນການພັດທະນາຕານ່າງວຽກງານຂອງການຄຸ້ມຄອງ ຂັບພະຍາກອນ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແບບປະສົມປະສານ ແລະ ຄະນະກຳມາທີ່ການແມ່ນທີ່ຂອງ ແມ່ນອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ ທີ່ເຫັນມະສົມທີ່ສຸດ ສຳຫຼັບປະສານ ແລະ ນຳພາການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ການຄຸ້ມຄອງຂັບພະຍາກອນ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມແບບປະສົມປະສານ. ຄວາມພະຍາຍາກາມ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ການຄຸ້ມຄອງຂັບພະຍາກອນ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແບບປະສົມປະສານ ເພື່ອສິ່ງເສີມ ການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ແລະ ຄວາມຈຳເປັນ ໃນການຢູ່ເລີກເຂດແດນການຄຸ້ມຄອງຂັບພະຍາກອນແບບເດີມ ແມ່ນໄດ້ອະທິບາຍໃນກໍຣະນິສິກສາ ກ່ຽວກັບການປົກປັກກສາເຂດຊີວະແປກກຕວນ (Preak Toal) ໃນ ປະເທດກຳປູເຈິງ.

ສິ່ງລວມຈຸດສໍາຄັນຕົ້ນຕໍ່ຕ່າງໆ

- ການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ຕ້ອງສ້າງຂຶ້ນບິນພື້ນຖານຫລັກການ ແລະ ນະໂໄຍບາຍທີ່ເຫັນມະສົມໂດຍສອດຄ່ອງກັບເສົາຫຼຸກກິດ, ການນຳໃຊ້ຂັບພະຍາກອນທີ່ມະຊາດ, ການກຳນົດລາຄາ, ສິ່ງກະຕຸກຊຸກຍູ້, ການຫລຸດຜ່ອນຄວາມຫຼັກຍາກ, ສິ່ງແວດລ້ອມ, ການນຳໃຊ້ເຕັກໄນໂລເຊີ ແລະ ສິດທີ່ສ່ວນບຸກຄົນ ແລະ ສິດທີ່ປະຊາຊົນ.
- ລະບູງການ ສຳຫຼັບເຂື້ອງອຳນົມວຍການພັດທະນາ ແບບຍືນຍົງ ຕ້ອງຢູ່ບິນພື້ນຖານຫລັກການ ແລະ ນະໂໄຍບາຍທີ່ເຫັນມະສົມ ແລະ ເລັງໃສ່ການປະສົມປະສານກົດໝາຍຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມມີຄວາມຍຸຕິທຳ.
- ນຳໃຊ້ SEA ແລະ CEA ສາມາດຊ່ວຍ ບ້ອງກັນບັນຫາສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ທີ່ເກີດຈາກການພັດທະນາ ແລະ ບັນຫາສໍາຄັນທີ່ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ ມີການເອົາໃຈໃສ່ ເປັນບຸລິມະສິດ.
- ໃນການຂານຕອບຕໍ່ຄວາມກົດດັນຂອງການພັດທະນາ, ການຄຸ້ມຄອງ ລະບົບນີ້ເວດ ອາດເຮັດສໍາເລັດ ໂດຍການນຳໃຊ້ການຄຸ້ມຄອງຂັບພະຍາກອນ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແບບປະສົມປະສານ ເຊິ່ງເປັນສິ່ງປະສານງານ ການປະກອບສ່ວນ ຈາກຫລາຍພາກສ່ວນ ທີ່ຊຳນົມງານ ເພື່ອ ດັດແກ້ຮູບແບບຂອງການຄຸ້ມຄອງ.
- ຄວາມຕ້ອງການຂັບພະຍາກອນມະນຸດເປັນຈຳນວນມະຫາສານ ເພື່ອສຳຫຼັບເກັບກຳຂໍ້ມູນເສັ້ນຖານ ແລະຂໍ້ມູນອື່ນໆ ທີ່ມີຄວາມຈຳເປັນສຳລັບການຄຸ້ມຄອງຂັບພະຍາກອນ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແບບປະສົມປະສານ.